

Buffer en zuur in balans

Tekst en foto: Wilma Wolters

De laatste twee jaar wordt gras natter ingekuild. Gevolg is dat er gemiddeld meer zuren in zitten en pensverzuring ligt dan op de loer. Agrifirm ontwikkelde een rekenmethodiek waardoor bekeken kan worden of de zuren en de buffers in een rantsoen in balans zijn.

Kuilzuren werden in het verleden niet goed meegewogen in rantsoenberekeningen als het ging om de pensgezondheid. Het gevolg: dunne mest bij een ogenschijnlijk goed rantsoen. Met het systeem Pensbalans wil Agrifirm de pensgezondheid verbeteren. Ward Arts, sector-specialist bij Agrifirm: “Nu kunnen we beter inschatten wat zuren en buffers op pensniveau doen.”

Het systeem bestaat eruit dat elk voedermiddel zowel een bufferwaarde als een zuurwaarde krijgt. Zo wordt de bufferzuurbalans (*de bufferwaarde minus de zuurwaarde*) van een voedermiddel berekend, en vervolgens de bufferzuurbalans van een rantsoen. De zuurwaarde is dat wat er aan zuren in de gevoerde kuil zit, plus de snelle vluchtige vetzuren die in het eerste uur dat het rantsoen in de pens zit worden aangemaakt. Die laatste zijn vooral afkomstig van snelle koolhydraatbronnen, zoals tarwe.

De zuurwaarde voor kuilen komt uit BLGG-gegevens (vooral van graskuilen kan de zuurwaarde wisselen van 0 tot 180). Voor vochtige voeders gelden standaardwaarden (en in krachtvoer zitten geen zuren).

Als de bufferzuurbalans van een rantsoen boven 95 ligt, zit het goed. Arts: “Dan is er een balans tussen buffer en zuur in het rantsoen. Die norm is geboren uit praktijk-situaties. We hebben van zowel slechte rantsoenen als van rantsoenen die als goed bestempeld werden, de bufferzuurbalans berekend. Zo hebben we dat voor een heel aantal rantsoenen gedaan en daar is die 95 uitgerold.”

Komt de bufferzuurbalans lager uit, dan is er te weinig buffer in het rantsoen ten opzichte van de zuren. “Dan weet je dat je bijvoorbeeld hooi of stro bij zult moeten voeren”, aldus Arts.

Sturen voordat het misgaat

Geitenhouders Louis en Rita Braspenning uit Strijbeek zijn blij met de bufferzuurbalans.

“De grootste winst zit ’m er in dat je kunt sturen vóórdát het misgaat. Voorheen ging het hier nogal eens wisselend met de geiten. We voeren gras en brok en in de winter komt daar perspulp bij. Met het aansnijden van een nieuwe baal is het altijd weer een verrassing wat er met de geiten gebeurt. Nu laten we meer kuilanalyses maken en kunnen we een beter passend rantsoen maken.”

Lisa van Geffen is de geitenspecialist die bij Braspenning komt. Zij legt verder uit: “Als je brok voert bij je kuil, zul je nu een meer overwogen keuze kunnen maken tussen rustige en snelle voercodes. Uit de kuiluitslag blijkt nu namelijk de BZB, en als die hoog is

kun je best voor sneller krachtvoer kiezen. Is die laag, dan is het verstandiger om voor rustiger voercodes te gaan.”

Bij Braspenning is de verhouding gras-perspulp al eens aangepast en is er van een broksoort iets meer gevoerd dan voorheen. “Het zit ’m soms in kleine dingen, maar zowel de geiten als ik hebben daar een groot plezier van”, aldus Braspenning. “Voorheen hadden toch 40 tot 60 dieren geregeld problemen met het rantsoen. Nu zie ik alleen diarreeverschijnselen bij de dames met hormonale schommelingen.”

En we weten allemaal: een gezonde pens betekent minder uitval. Een efficiëntere pens betekent hogere melkgehalten. Als je op pensniveau wat kunt sturen, kan het al snel wat opleveren. ✓

De familie Braspenning ziet gezondere dieren sinds ze de bufferzuurbalans in het rantsoen berekent.